

malo občutimo, ker drugače bi c. k. sodnija ne mogla zahtevati 2 gld. 10 kr. plačila za prestavo slovenske razsodbe, kakor se je to pred kratkim zahtevalo v Mariboru; — morebiti bo vendar tudi po času drugače, samo moramo pravice, ki nam grejo po §. 19. pri vsaki priložnosti popolnoma in nepopustljivo zahtevati.

Žalec. Kaj pa je za nas naj važnejšega čuti iz Dušana. —

Ljubomir. Da se bodo dače spet malo povekšale, ste že brali v časnikih. — Pa naj bo, če bo si le država mogla s tem kaj pomoči! — Dalje bi vas znal mikati načrt nove brambine postave, ki je že izdelan in ki se bode prihodnji državni zboru predložil.

Semenko. Povejte nam nekaj o tem načrtu, ker bi zlo radi vedeli kako bode nova brambina postava.

Ljubomir. Nova brambina postava zadržava v svojih glavnih odločbah sledeče točke. Dolžnost vojaške službe je splošna in vsak državljani, ki je dober za vojaka, mora osebno služiti. Oboroženo moč čini armada, vojaško mornarstvo, deželna bramba in deželni vzdig. Vsak državljani mora po dovršenem 20. letu prihodnje leto 1. januarja stopiti k vojakom. Služiti mora v armadi in pri vojaškem mornarstvu tri leta v redovni vojski (liniji), sedem let, v rezervi, pri deželni brambi dve leti oni, ki se prestopijo iz armade v deželno brambo, oni pa, ki stopijo izraven v deželno brambo, morajo služiti dvanajset let. V deželni vzdig pa morajo stopiti vsi državljani, ki so sposobni za vojaka, od 18. do 40. leta starosti. Vojaška moč armade in vojaškega mornarstva se bode za prihodnjih 10 let odločila po dovoljenju državnih zborov obeh državnih polovic na 800.000 mož; za deželno brambo pa na 200.000 mož in sicer samo pešcev in konjikov. Ta oborožena moč ostane zmirom enaka pri armadi in vojaškem mornarstvu in se bode pri državnih zborih obeh državnih polovic od vlade vsako leto zahtevali rekruti po razmeri stanovnikov. Od vojaštva so začasno prosti: 1. edini sin onega očeta, ki si ne more več kruha pridelati, ali vdove matere; 2. po smrti očeta edini vnuk dedeka, ki si ne more več kruha pridelati, ali vdove babice, če nimajo sinov in 3. edini brat celo osirotelih bratov in sester. Po tem še so mnoge odločbe zastran „jednoletnih dobrovolcev“, zastran vojaške službe dijakov in uradnikov. Važne so tudi sledeče odločbe: K vojakom se bode vsako leto jemalo meseca februarja, marca in aprila in sicer se bode vsakokrat sklicale prve tri vrste starosti in iz vsake vrste starosti se bodo jemali vojaki po redu prej potegnenih srečkov. Ljudje, ki spadajo pod ogersko korono, se smejo samo k ogerskim pešcem in konjikom vzeti. Ko bo pri armadi in vojaškem mornarstvu potrebna številka že dopolnjena, se bodo ostali, ki so še za vojake dobri, v dve polovici razdelili in jedna polovica se bode vrinola med deželno brambo, druga pa med namestilno rezervo. Namestilna rezerva bo v času miru odpuščena domu in se bode samo v času vojske po posebnem cesarskem ukazu sklicala in po vojski spet domu poslala; po svoji starosti pa se bo vrinola ali v armado ali v deželno brambo.

To je kratek vladin načrt o novi brambini postavi; ki bo pri državnih zborih gotovo tudi obveljal, kakor vsi drugi, dozdaj predloženi.

Semenko. Ali mislite, da bo tedaj pri vojaštvu bolj naprej šlo?

Ljubomir. Če se bode popolnoma vse pri vojaštvu popravilo, gotovo.

Semenko. Če bi se, pa da bi se, s tem se ne bomo mogli vojevati.

Ljubomir. Prav imate, pa kaj hočemo, moramo čakati, dokler ne bo tudi pri nas dan napočil. — Zdaj pa naj bo zadosti za danes.

Dopisi.

Iz Ormuške okolice 22. junija 1868. Dopis iz Ormuža v 19. listu „Slov. Gosp.“ „kako se pri nas §. 19. izvršuje ima dober vspeh, od te dobe namreč g. Delpin razpošilja pozive slov. kmetom v milem slovenskem jeziku in dobro pazi, da ne stori pregreška, zaradi kterega bi ga ti „ekstremni“ Slovenci pred svetom oznanovali. — Ali dopis iz Ormuža v 25. listu tega lista našel je čisto drug odmev; in počil je glas, da so v tem sestavku ormuški mestjani in posebno gospod načelnik školnega odbora močno razžaljeni.

Častiti gospod prošt dr. Vošnjak pridejo danes iz Ptuja, da bodo zarad te školne reči osebno mnenje kmetov in mestjanov slišali; v kraktem bomo vedeli, kterega učitelja dobimo. —

Dopisniku F. W.-g. pa prijazno svetujem, prihodnjič osebnosti v dopisih odstraniti, ker tako imenovano „pikanje“ še nas dolge do sprave prignalo ne bode, držimo se našega lepega pregovora: „Lepa beseda, najde dobro mesto“.

Prijatelj rodoljubov.

Iz Krasa 16. junija. Beseda v skopenski čitalnici binkočno nedeljo se je prav lepo svršila, posebno je pa dopadla igra „Slep ni lep“ ki so jo goriški g. dijaki izvrstno igrali. Sošlo se je prav obilno gospodov, duhovnih in drugih iz raznih krajev in tudi kmetijskih ljudi iz okolice ni manjkalo, kar je dobro znamenje, da se bodo za kedaj tudi naši deželjani prebudili iz trdega spanja, Bog nam pa taka društva pomnoži in na trdno stanovito podlago naslonjena k napredku ohrani. Živila! čitalnica! in slava g. dijakom za trud na blagor očetnjave.

J. Abram.

Politični ogled.

Iz državnega zbora. Državni zbor je sprijel postavo o nadačenju žganja, kakor je jo premenila gosposka zbornica. Tudi vladin predlog o povikšanju neposrednega davka po nasvetu odborovem je sprejel državni zbor. Postava povekšuje za celo leto 1868 priklade k neposrednim davkom in sicer pri zemljiščini za 12. del, pri hišno-razrednem davku za 4. del, in pri dohodnini za 4 petine obstoječega rednega davka. Pridel še se je nasvet Petrinov: Vlada se pooblašča postaviti o nadačenju žganja že od 1. avgusta 1868 naprej v moč deti. Tudi se je z nekaterimi spremembami sprejela o upanju povžitnine od žganja, piva in sladkora; in ravno tako postava o izdaji novih dolžnih naslovov dozidajnega državnega dolga.

Sprejel se je nasvet Roserjev, naj vlada skrbi, da se v večih mestih ne bodo onesnaževala tla in da se zboljša pitna voda ter se tako v okom dojde kužnim boleznim. Kupčij-skemu ministerstvu se je priporočila prošnja gornjegradškega okrajnega zastopništva, naj bi se napravila vsakdanja pošta med Celjem in Gornjim gradom. — Sprememba gosp. zbornice k postavi o železničnih tarifih se je potrdila. — Sprejela se je postava o zastavnih pismih, ktere izdajajo hipotekarne banke. — Potrdi se tudi postava o vredbi kupčijskih in obrtniških zbornic in postava zavoljo spremembe §. 761 drž. zak. o dedinskem nasledovanju pri kmetijskih posestvih.

Gosposka zbornica je sprejela od zbornice poslanec poslano o novem drobižu. — Potrdila je postavna osnova, po kateri se imajo predručiti nekteri predpisi tiskove postave in postave o kazenskem postopanju o tiskovih zadevah; samo v nekterih zadevah jo je spremenila. Podala se je gosp. zbornici tudi mornarska pogodba z Anglijo in postava o železnici iz Ljubljane v Trebiš; zbornica jih izroči posebnim odborom. Dalje je zbornica potrdila postavo o neposrednih volitvah za državni zbor.

Česko vprašanje je zdaj na dnevnem redu, pravi se vendar, da se bo dalo českomu narodu, kar zahteva po svoji pravici in svojem razvitku. To je česko državno pravo. Brez tega je vse cesarsko potovanje brez veljave. Voditelji českega naroda se ne bodo ne pripognili niti — odstopili.

Ogersko ministerstvo hoče tirjati, da se mu vojaški novaki prej dovolijo, ko bo brambina postava zbornicam predložena. — Po ukazu ogerskega ministerstva se bo Reka s okolico vred vtelesila ogerski deželi. — Moč volja!

Hrvaški regnikolarni deputati premišlujejo svoj izdelek o porazumljenju z Ogri in — obirajo drug drugega po časnikih.

Ruski cesar je priporočal vsem vladam, naj bi se odpravile tako imenovane krogle razprševalne, ker ljubezen do človeštva zahteva, da se v vojni te strašne mučilke in grozovite morivke opustijo. — Vsled carske volje je objavilo rusko vojniško ministerstvo, da dobi vsak, ki je povišan iz nižjih služeb na vojaškega časnika, ali oficirja sto rubljev srebra za obleko in druge, za oficirja potrebne stvari iz državnih blagajnic.

V Bukareštu je deželni zbor dovolil 23.500 frankov letne podpore za romunske šole na Erdeljskem in 200.000 frak. za kovanje romunskega srebernega denarja.

V Belgradu je preiskavna komisija sestavljena iz predsednika belgradske mestne sodnije g. J. Panteliča, prisednika mestne sodnije Dragotinoviča; predsednika okrožne sodnije J. Panteliča, predsednika N. Nedelkoviča. — Preiskava vsak dan bolj jasno kaže, da je rodovina Karagjeorgjeviča zapletena v zarota. Pravi se, da so zarotniki tudi hoteli Milana v Parizu vjeti ali vmoriti.

Novičar.

Slovani in Romuni so imeli pred kratkim svojo pobratimijo v Peštu. — Vsi govorniki so povdarjali vzajemnost slovansko ali vsaj vzajemnost ogerskih nemagjarskih narodov.

4. t. m. se je posvetila zastava akadem. bralnega društva v Pragi. Ob edenajstih predpoldnevom se je podalo društvo na streliški otok, kjer so ga že čakala društva „Sokol“, „Hlahol“, „Oul“ in druga. Odbornik dijaškega društva stopi na oder, pozdravi zbrane goste v imenu celega društva in omeni v krepkih besedah važnost svečanosti. Zastava se je razgrnola in med gromovitimi „Slava klici“ podala botri gosp. Riegerovi, ktera jo je okinčala z lepimi trakovi. Potem spodbuja s krepko besedo „česko mladino“, naj dela na začetem potu na narodni podlagi. Potem je zabila žrebčiček v novo zastavo in za njo druge botre in gostje, med kterimi gg. dr. Palacky, Rieger, župan Klauudy in drugi vsak s svojo prislovico. Z živimi „Na zdar“ in „Slava klici“ je bil sprejet vsakteri posebno: Palacky in Rieger. Potem je ovenčala botra zastavo s tremi krasnimi venci. Se ve da ni manjkalo pozdravnih telegramov iz vseh krajev Česke in Moravske.

Na onem mestu v Topčidaru, na katerem je bil knjaz Mihael umorjen se bo stavila obljubna cerkev in veličasten spominek.

Ruski cesar je izrekel svoje sočutje v Belgrad zastran umorjenega knjeza in željo, da bi se ohranil mir, ter volilo po želji rajnega knjeza.

Ogersko državno obrtniško društvo je prosilo kupčijsko ministerstvo, da bi pri vojaškem ministerstvu doseglo, da bi to dovolilo, da smejo tudi vojaki gospodarom pri žetvi za plačilo pomagati; ker Ogersko nima zadosti delavcev in zatoraj se poljedelstvo ne more tako podignoti in razširiti, kakor se bi, če bi delavnih moči zadosti bilo. V Ogerski je zdaj više 15.000 vojakov, če bi jih le polovico pri žetvi gospodarjem pomagala, bi gotovo mnogo koristila. Sploh pa bi bilo vojakom dovoljeno gospodarom pri žetvi in drugem delu pomagati.

Volitve za srbsko skupčino so se že začele pripravljati.

Ruski car je gospodar 100.000 štirjaških milj v Evropi, dvakrat toliko pa je ruske zemlje v Aziji, kakor nekdanj cesar Karol V. tako more zdaj car ruski ponosno reči: „v mojem cesarstvu solnce nikoli ne zahaja“. — Kmali bo Rusija sosed Angležev v Indiji.

Iz Zagreba se piše, da je odpotoval Rauh čez Dunaj v Pešt. Bolj in bolj se dozdeva, kakor da bi bilo Rauhovo veličanstvo pri koncu.

Na Ogerskem se pripravlja splošno vpeljanje civilnega zakonca. — Čigani ga tamo že imajo.

Milan Obrenović je te dni došel v Beč.

Princ Napoleon se spreha po Buda-Peštu in morebiti se uči od Madžarov politike.

Iz Tinj pri slov. Bistrici se „Slov. Narodu“ piše da so tamo izvolili V. Korošca za župana ki je previden, rodoljuben (mož in ki je dozdej bil 6 let župan občine sv. Urha. Pri prvi seji se je že sklenolo, da je uradni jezik občine slovenski. Reševale se toraj bodo vse vloge v slovenskem jeziku in tudi od uradnih tirjalo naj se poslužijo domačega jezika pri svojih dopisih na slovenske občine in kmete. Slovenski župani in srenje, tako morate storiti vsi, če hočemo napredovati!

Cesar se je odpeljal 21. t. m. v Prago g. Beust pa 22. t. m. Čuje se, da se hočejo s Českimi zlahtniki poravnati. —

Poslano.

Maribor 22. junija. „Slovenski Gospodar“ prinaša 18. t. m. dopis iz Ormuža pod znamenjem F. W.—g., na kterega ne morem molčati, ker je vsem dotičnim okrogom znano, da sem jaz tisti nesrečni učitelj, od kterega se je po dopisni-kovem mnenju Ormužu tolike nevarnosti bati. Ta dopis je

meni kačji strup in me je hudo piknil; nisem še dozdej kaj tako razžaljivega v kakem časniku bral, in ne želim, da bi se komu drugemu kaj takega zgodilo. Sem sploh navajen z odprtim vizirom boriti se za pravico, zato se ne ustrašim tak surovih napadov, ker sramota le tistega zadene, od kterega surovost izvira.

Kar se volitve tiče, mi ni treba kaj povedati, ono kaže „volilni protokol“, a kako so se podpiski za „protest“ nalo-vili, znam povedati, da ste celo moje sosede oslepili, ter njim prazen papir za podpisek vložili, rekoči, da se potrdi stor-jena volitva — i bil je „protest“. — To je pravna pot, pa tudi ni „revolutionarna“, morda poštena? Da sem se podsto-pil za Ormuž prositi, mi ni zameriti, da bi kakor rojen Ormužanec rajši v domačiji za učitelja fungiral, kak kde druga, in je ni vsakemu domorodcu domačija ljuba? Zvrh tega se nisem izustil, kakor dopisnik pravi, da naj nemščina sloven-ščino podjarmi in da noben mešnik v školo ne sme; to morem ostro kakor izmišljeno blebetanje obsoditi in zavrniti. Znati mi je, kaj postava kaže. Pošteno i postavno sem za Ormuž prosil in moje obljube pismeno v prošnji naslonil, pa nisem hodil pred volitvo od hiše do hiše „simpatij“ beračiti, kakor drugi, niti po stričicah ribit, ker se me železne vrvi ne ve-žejo na ktero „stričico“ g. načelnika, moje srce (veselite se dekleta) še prosto trka. „Zvit mož vetrnjak“ — to je vir po-etične žile dopisatelja, takov priimek mi da, za moj trud v podučevanju slovenske mladine! Če dopisnik s tem povedati če, da imam okolnosti, in sicer v sedajnih za nas Slovence meglenih časih, pred očmi, in da se po njih obračam, mu priterujem, ako pa hoče reči s tem, da nisem Slovence prave korenine, se pozivam za to razsodbo na moje znanec i pri-jatelje, ki me bolj poznajo, kakor ta inteligent dopisnik, kter je menda ni Ormuški domoroдец, zakaj, Ormužanec še doz-daj ni bil denunciant niti izdajavec svojih domorodcev, vsaj bi več žurnalističnega takta kazal. Naše sosede Nemce po-štujem in je kakor moje bližnje ljubim, so mi tudi dosti do-brega storili, a ni žaliga, kakor ona iskra Slovenije F. W.—g. z hudim čutja bodečim napadom. — Da nisem dobil „ver-ženske službe“ je morebiti krivo, da sem bil pre „mlad“, ali da nisem mel „švogra“ kar pa sem tam obljubil, bi držal. Leta 1866 pa me je na prošnjo izvolil inteligentni mariborski šolski odbor za učitelja na slovensko školo, in kar sem temu obljubil, držim, ovo kažejo moja spričala. — Novo školo za-graditi — to je dobro početje; v Švicarskem, v Belgiji, v Ame-riki skoro vsaka srenja ima svojo školo, taka osnova je hvale vredna. — Ako je dopisnik mož beseda, se naj na svetlo prikaže, da bom vidil, kterega kalibra da je, in kako bo one raztrošene laži protilično zahteval.

Ferdinand Rauš,

učitelj II. razreda na slovenski školi
graškega predmestja v Mariboru.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž. dinu	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 50	5 40	5 90	5 30
Rži	3 —	3 60	3 60	3 25
Ječmena	2 80	3 35	3 80	—
Ovsa	1 70	2 15	2 10	2 10
Turšice (kuruze) vagan	2 90	3 35	3 10	3 20
Ajde	3 —	3 10	3 50	2 80
Prosa	3 —	3 —	3 20	—
Krompirja	1 60	1 40	1 30	—
Govedine funt	— 22	— 25	— 24	— 25
Teletine	— 20	— 27	— 22	— 25
Svinjetine črsteve funt	— 28	— 26	— 24	— 25
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	—	8 —	10 —
" 18" "	—	5 30	—	—
" 36" mehkih "	6 —	—	5 50	7 —
" 18" "	—	3 50	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 60	— 50	— 50
" " mehkega "	— 60	— 50	— 45	— 40
Sena cent	1 60	1 20	— 75	1 —
Slame cent v šopah	1 10	1 10	— 65	— 90
" " za steljo	— 90	1 —	— 60	— 60
Slanine (špeha) cent	40 —	36 —	34 —	38 —
Jajec, pet za	— 10	— 12	— 12	— 10

Cesarski zlat velja 5 fl. 52 kr. a. v.

Ažijo srebra 113.25.

Narodno drž. posojilo 63.—.

Loterijne srečke.

V Gradcu 17. junija 1868: **72 26 12 44 54**

Prihodnje srečkanje je 1. julija 1868.